

عنوان نگارنی : اناداف
 ۴۶۲۴۷
 تلفن : ۴۶۲۴۸
 صندوق پستی : ۲۶۷۳

دانشگاه امام خمینی
 زرگانی

مجلس شورای عالی
 در ایران

رساله آقای محمد علی ابانینی

در موضوع :

* مالیاتهای غیر مستقیم در ایران * در جلسه مورخ ۱۳۴۴/۳/۲۴
 هیئت رسیدگی مطرح گردید و با درجه (مش) بتصویب رسید .

عضو هیئت

آقای دکتر مددی

عضو هیئت

آقای دکتر زیندای

استاد راهنما

آقای دکتر افتداری

۳۱۱

۳۱۱

دانشگاه تهران

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

پایان نامه تحصیلی فوق لیسانس علوم اداری در موضوع

مالیاتهای غیر مستقیم در ایران

براهنمائی

استاد معظم جناب دکتر علی محمد اقداری

نویسنده

محمد علی اماسی

سال تحصیلی

اگر این رساله را رزق آنرا داشته باشد که بکسی اهدا شود من آنرا با نسا نهایی

شرافتمندی تقدیم میکنم که همچون شمع میسوزند تا راه آینده جها نیان را

روشنتر سازند •

محمد علی امانی

مقدمه

رساله ای که از نظر استادان عظام میگذرد در سال ۴۱ یعنی سه سال قبل تهیه و مورد نقد قرار گرفت حضرات استادان لازم دانستند که تغییراتی در فرم آن داده شود و به همین منظور مدتی تقدیم آن تاخیر شد پس از تقدیم مجدد چون بعضی ارقام و اطلاعات مذکور در آن مربوط بسنوات ماضی بود جناب دکتر صدقی توصیه فرمودند که در آن تجدید نظر شود و بجای آنها اطلاعاتی مربوط بسال جاری یا قبل ذکر گردد حسب الامرازا و آخر سال قبل در آن تجدید نظر بعمل آمد و حاصل آن همین بضاعت مزجاء است که بحضور تقدیم گردیده است گرچه این بنده وقوف کامل دارم که رساله موجودا رزش بررسی و نقد در محضر استادان نکته سنج را ندارد ولی اطمینان دارم که «گرافات خداوندیش بیاراید نگاه خانه چینی و نقش ارتنگیست»

ضمن سپاسگذاری از راهنماییهای استادان بزرگوار بخصوص جناب دکتر اقتداری که همیشه راهنمای تهیه این رساله بوده اند امید است که حضرات توجه فرمایند که مال مطلق خاص وجود حضرت با ریتعالی است و غرض عین استادانها ایشان موجب سراسر آفرای شاکردان

است •

محمدعلی امانی

فهرست مندرجات رساله

صفحه

مقدمه

فصل اول

۲

علل انتخاب موضوع

۲

دلایل اهمیت مالیاتهای غیرمستقیم :

۳

۱ - توسعه و ظایف دولت

۳

۲ - توسعه قدرت مالیاتی

۵

۳ - تاثیر مالیاتها در اوضاع اقتصادی

۵

۴ - تاثیر مالیاتها در قرضه‌های عمومی

۵

۵ - اتکالی روزافزون مردم بدولت‌های خود

۶

۶ - پدیده‌های جدید علمی و ثرات مالیاتها بر آنها

۶

۷ - ارتباط مالیات عمومی با سایر علوم

۷

تعریف مالیات غیرمستقیم

۸

اهمیت مالیاتهای غیرمستقیم و منافع آن در حال حاضر

۱۰

فوائد بررسی مالیاتهای غیرمستقیم

۱۱

فصل دوم

۱۳

تاریخچه و منافع مالیاتهای غیرمستقیم

۱۳

سیر تاریخی مالیاتهای غیرمستقیم

۱۶

منافع مالیاتهای غیرمستقیم

۱۷

تاثیر مالیاتهای غیرمستقیم در زندگی افراد

۲۰

محاسن مالیاتهای غیرمستقیم

۳۶

معایب مالیاتهای غیرمستقیم

فصل سوم

۲۸

مالیات در ایران باستان

۳۱

مالیات در دوره مادها و پارسها

۳۵

تشکیلات اداری و مالی در ریوش

۳۷

مالیات در زمان اسکندر

۳۹

مالیات در دوره سلوکیدها

۴۱

مالیات در زمان اشکانیان

۴۳

مالیات در زمان ساسانیان

فصل چهارم

صفحه

۴۹	مالیاتها در دوران حکومت اسلامی
۵۳	منابع مالی اسلامی :
۵۴	خمس
۵۵	زکوة
۵۶	خراج
۵۶	جزیه
۵۸	مکوس (حق العبور)
۵۸	هدیه
۵۹	جرائم
۵۹	حقوق عامین
۵۹	مصا دره یا استخراج
۵۹	صفات مخصوص مالیاتهای اسلامی

فصل پنجم

۶۲	مالیاتهای غیر مستقیم از ظهور صفاریان تا صدر مشروطیت (دوره استبداد)
۶۸	مالیاتها در دوره صفویه
۷۲	مالیاتها در دوره نادر و زندیه
۷۶	مالیات در دوران سلطنت قاجاریه و قبل از مشروطیت
۸۰	صفات معیّنه مالیات در دوره استبداد

فصل ششم

۸۵	انقلاب مشروطیت و رژیم مالیاتی ایران در دوره انقلاب
----	--

فصل هفتم

	منابع فعلی مالیاتهای غیر مستقیم :
۹۰	۱ - حقوق و عوارض گمرکی
۹۰	۲ - انحصارات :
۹۵	اول - تعریف انحصار
۹۵	دوم - هدف و خصوصیات انحصار
۹۷	انحصار دخیالیات ایران
۱۰۱	انحصار قند و شکر و چای
۱۰۱	۳ - مالیات و عوارض الکلیها و صنعتی (رسومات)
۱۰۵	مجوز و اصول مالیات از مشروبات غیر الکلی

صفحه

- ۱۰۵ ۴ - مالیات و عوارض ثبت
۱۰۶ ۵ - مالیات تمبرویا رنامه و سفته
۱۰۷ ۶ - مالیات و عوارض نفت و بنزین
۱۰۸ ۷ - مالیات و عوارض ۵% اتومبیل برای اسفالت راهها
۱۰۹ ۸ - مالیات حراج و مزایده و لاجار
۱۰۹ ۹ - مالیاتهای متفرقه

فصل هشتم

- ۱۱۳ سازمان کنونی اداره مالیاتهای غیر مستقیم وزارت دارائی
(سال ۳۳ و ۳۴)
۱۱۳ هدف سازمان
۱۱۴ وظایف سازمان
۱۱۵ محاسن و معایب سازمان کنونی مالیاتهای غیر مستقیم
۱۱۷ نتیجه
فهرست کتب و مجلات فارسی

پایان

فصل اول

علل انتخاب موضوع
دلائل اهمیت مالیاتهای غیر مستقیم
تعریف مالیاتهای غیر مستقیم
اهمیت مالیاتهای غیر مستقیم
فوائد بررسی مالیاتهای غیر مستقیم

فصل اول - مقدمه

علل انتخاب موضوع - ما لیه عمومی و انواع مالیاتها در زمان ما مفاهیمی بخود گرفته اند که بسا سابق بکلی فرق دارد . مالیات امروز مبلغ فوق العاده ناچیزی نیست که از ثروت افراد گرفته شده و بمیل یکنفرخان حاکم رئیس ایل و یا رئیس مذهب گردد بلکه سلاحی است که اگر بدست اهل افتد حافظ موجودیت و شرافت و الاموجب محوونا بودی است . بعضی از دانشمندان آنرا یک دیودا نسته و برخی فرشته عدالت و رحمتش نامیده اند و عجیب آنکه همه هم در گفتار خود صادق بوده اند زیرا دستگاه ما لیه گاهی چون دیوا اجتماع را بلعیده و زمانی ما نند فرشته عدالت آنرا از خطر نیستی رها نیده است . گاهی موجب بروز و شعله ورگشتن آتش انقلابات و کینه توزیهای هستی بریادده و زمانی باعث یکپارچگی و وحدت طبقات و ملیتتها ی مختلف گردیده است بنا بر این اگر موضوع فوق در این رساله مورد مطالعه و توجه قرار گرفته بعلت اهمیت فوق العاده و شایان توجهی است که در زمان حاضر کسب کرده است .

امروز هزاران نفر از دانشمندان معروف اقتصادها ترا میتوان نام برد که صرفا بتدقیق و مطالعه این علم پرداخته و هزاران کتاب در این زمینه تالیف کرده اند . علمای علم الاجتماع از اثرات اجتماعی آن گفتگو کرده و قدرتها ی تخریبی یا سازنده آنرا نشان داده اند . تاریخ نویسان روانشناسان اطبا و کلای دادگستری و خالصه همه طبقات مردم بنحوی

از ارتباط آن با حرفه خود یا دکرده و آنرا یکی از عوامل اساسی زندگی میداند تا آنجا که امروز همه اجزای ششون زندگی خود را تابع آن دانسته و بر اثر تضیقات آن دگرگونیهای تازه پیدا میکنند • مشخصات و دلایل این اهمیت فهرست وار عبارتند از :

- ۱ - توسعه وظایف دولت •
- ۲ - توسعه قدرت مالیاتی •
- ۳ - تاثیر مالیاتها در اوضاع اقتصادی •
- ۴ - تاثیر مالیاتها در قرضه های عمومی •
- ۵ - اتکالی روز افزون ملل بدولت های خود •
- ۶ - پدیده های جدید علمی و اثرات متقابل مالیاتها بر آنها •
- ۷ - ارتباط مالیات عمومی با علوم اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی ، حقوق ، اخلاق ، تاریخ ، حسابداری و آمار •

اینک باختصار بشرح شرح از موارد بالا پیردا زیم تاریخ روشن گردد که مطالبه جامعه اجتماعی امروزه بدون توجه بمالیه عمومی که مالیاتها ی غیر مستقیم قسمت اعظم آنرا تشکیل میدهد غیر ممکن است •

۱ - توسعه وظایف دولت - سیستم زندگی عصر حاضر روز بروز بر وظایف دولتها میافزاید و آنها را وادار بقبول مسئولیت و دخالت در تمام ششون و نه تنها هر زندگی مینماید حتی در مالیاتی

که شرکتها ی بزرگ با سرمایه های فوق العاده و غیر قابل تصورا نجام امور را برعهده میگیرند با زدولت ناچاراً ز نظارت و مداخله میگردند. وظیفه دولت امروز منحصر بحفظ مرزهای خارجی و امنیت داخلی نیست. ایجاد طرق، تأمین وسائل زندگی در شهرها از قبیل آب، برق، وسائل آمدورفت، نظافت، ایجاد نواحی و بیمارستانها، تأمین فرهنگ و بهداشت، تهیه کادر انسانی، تهیه وسائل علمی بمنظور مطالعه دانشمندان از قبیل کتابخانه و لابراتوار، شرکت در امور بین المللی و غیره همه از جمله وسائل هستند که در زمان ما برعهده دولتها گذارده شده است. در هر قدم آثار توسعه این وظایف دیده میشود. انجام این وظایف مستلزم صرف مخارج گزاف است که فقط و فقط با یدای طریق وصول مالیات تأمین گردد و معلوم است که دریافت و پرداخت این ثروت عمومی بیکران چه اثرات شگرفی میتواند بر جای گذارد. راندولف - ای - پال میگوید:

مالیاتها را میتوان بمنظور تعدیل و تنظیم سرعت گردش
 چرخهای اقتصادی مورد استفاده قرار داد. اگر مالیاتها
 حقیقتاً دارا چندی قدرتی باشند انتخاب نوع مالیات
 و تعیین اینکه فشار آن بچه کسانی باید تعلق گیرد اهمیت
 خارق العاده ای در سر نوشت کشور و مردم خواهد داشت. (۱)

شاید بعلت همین اهمیت فوق العاده است که تصویب و تنظیم بودجه مهمترین وظیفه پارلمانها و دولتها ی امروزی بشمار میرود.

I - Randolph E. Paul. Taxation for prosperity. Indians Polis
 Bobs . Merill, 1947, P. 413.

۲ - توسعه قدرت مالیاتی - ترقی تمدن در عصر ما شین و پیش آمد جنگهای جهانی بر قدرت

دولت بوجه سرسام آوری افزوده بعضی از دولتها ۳۵٪ درآمد ملی را بعنوان مالیات گرفته و

بعلاوه مبلغیکه بعنوان قرضه داخلی یا خارجی تهیه نموده بودند خرج کردند. دریاقت ۳۵٪

درآمد ملی صرف مبلغی در حدود ۵۰٪ آن اثرات شگرفی در سطح زندگی مردم ویا نتیجه در

سطح زندگی افراد سایر ممالک بر جای میگذازد و همین امر عده ای از دانشمندان را با این فکر

انداخت که آیا در وضع مالیات مرز خطرناکی هم وجود دارد؟

۳ - تاثیر مالیاتها در اوضاع اقتصادی - دریاقت تقریباً یک سوم درآمد ملی و خرج مبالغی

در حدود دوبرابر آن درازمنه مختلف و تحت شرایط اقتصادی خاص اثرات زیادی در سطح زندگی،

قدرت خرید، توزیع درآمد، میزان کار، سطح قیمتها، میزان درآمدهای فرعی، میزان

درآمدهای عمومی، وضع اعتبار، سیاست بانکیها و خلاصه کلیه شئون زندگی بر جای میگذازد.

مطالعه مشخصات و نتایج این آثار گرچه ضروری است ولی زبانشان رساله خارج میباشد.

۴ - تاثیر مالیاتها در قرضه های عمومی - تخریب نرخ بهره، مالیاتها، و معافیتها، مالیاتی

از جمله عواملی هستند که در میزان قرضه های اثرات مستقیمی بر جای میگذازند. بطور کلی

سیاست مالی دولتها تابع سه عامل زیر است: مالیاتها، پول و اعتبار و قرضه های عمومی

و هزینه های دولتی. بدیهی است هرگاه یکی از سه عامل فوق تخریب نماید عوامل دیگر با لاجبار

از آن تبعیت نموده و تخریب خواهند کرد.

۵ - اتکالی روزافزون مردم بدولتهاي خود - وضع زندگي عصر حاضر - تجمع عده زيادي از

مردم در شهرها، وجود قدرتهاي مالي و سياسي عظيمي بناي شرکتها و خلاصه حفظ منافع عمومي امروز مردم را بعد از خدا متوجه دولتها نموده است • نظري بشهرهاي بزرگ جهان مانند لندن نيويورک و مسکوک و هرکدام چند ميليون جمعيت دارند نشان ميدهد که وظيفه دولتها تا چه اندازه در مقابل مردم توسعه يافته است • امروز ديگر تنها حفظ مرزهاي خارجي مملکت مطرح نيست وظيفه دولت امروز تهيه برق، گوشت، سبزي، ايجاد طرق، حمل زباله، ايجاد پارکها و تامين نيازمنديهاي عمومي است • اگر بعضي شرکتها هم قسمتي از وظائف فوق را برعهده بگيرند بياز وظيفه دولت تنظيم امور آنهاست • بدین ترتيب ملاحظه ميشود تئوري اقتصاديون کلاسيک که ميگفتند تنها وظيفه دولت عدم مداخله در امور اقتصادي است امروز کاملاً گرگون شده و بصورت زيردرآمده است • وظيفه دولت مداخله در تمام امور است •

۶ - پديدههاي جديد علمي و اثرات مالياتها بر آنها - پديد ايش تئوريهاي جديد علمي در

رشتههاي مختلف علوم، لزوماً ايجاد آزمايشگاههاي بزرگ و انجام آزمايشهاي جديد علمي اجبا را مخارج دولتها را افزايش ميدهد و بديهي است که اين افزايش اثرات مستقيمي بر روی مالياتها دارد • بعضي از نويسندگان آثار اين تفسيرات را بقترت اتمي تشبيه کرده اند که گاه ميتوانند خدمات ذبقيمتي به بشریت بنمايد و زماني در راه نابودي ويکا رود •
حقيقتاً هم سياستهاي مالي اين استعداد را دارند که ملتي را سعادت مند يا مضمحل نمايند

بهر حال آنچه مسلم است اهمیت اثرات متقابل مالیاتها و تشویقها ی جدید علمی بر روی -
یکدیگر به پیچوجه قابل انکار نیست .

۷- ارتباط مالیه عمومی با سایر علوم - مالیه عمومی یکی از مهمترین رشته های علوم
اجتماعی است و مانند سایر رشته های علوم در خلا نمی تواند بحیات خود ادامه دهد و ناچار
است در اجتماع جرح و تعدیلاتی پذیرفته و یا سایر علوم خصوصیات خود را تطبیق دهد . لفظ
" مالیه " دلالت بر جنبه اقتصادی این علم دارد . لفظ " عمومی " جنبه سیاسی آن را یاد-
آوری مینماید . رو به مرفته مالیه عمومی يك علم و هنر گلچین شده ایست که اساس آنرا
اقتصاد سیاست تشکیل میدهد .

مالیه عمومی با حقوق نیز رابطه نزدیکی دارد زیرا اصول مالیه کلمه بکلمه
در قوانین مالیاتی درج گردیده است . قوانین اساسی اصول مالیاتی را تصریح نموده
و محاکم قضائی بجای اقتصاد دیون گاهی در تعیین عدالت و فضا مالیات حکم میکنند .
مالیه عمومی با اخلاق نیز بی ارتباط نیست . بسیاری از مسائل این علم
نکاتی است مانند درستی و نادرستی ، تساوی ، عدالت ، بیطرفی ، فداکاری ، کمک به بیچاره گان
و غیره که از همه آنها در اخلاق گفتگو میشود .

حسابداری نیز جزء لاینفک مالیه عمومی است زیرا کلیه ارقام ثبت شده و دلائل

خرج ذکر و صورت های مالی تفسیر میشوند . بالآخره حسابداری است که نشان میدهد موسسات

دولتی تاچه میزان در انجام خدمات عمومیشان موفق شده اند.

آما رما لیه عمومی را بزبان پرمعنائی معرفی مینماید. پیش بینی درآمدها و

سایر خصوصیات مالی عمومی ارتباط نزدیک آنرا با علم آمار نشان میدهد.

شاید درخاسته این بحث بی مناسبت نباشد که ذکر گردد ما لیه عمومی با روانشناسی

نیز بستگی دارد زیرا حفظ منافعی دستهای در مقابل دسته دیگر از افراد اجتماع عکس العمل

های روحی خاصی در افراد بوجود میآورد.

از آنچه گذشت اهمیت و وسعت این بررسی بخوبی روشن میگردد و اگر لزومی

داشته باشد که علت انتخاب این موضوع بعنوان رساله پایان تحصیلی در یک جمله ذکر

گردد باید گفت " امید بآینده بهتر در اثر روشن بینی " تنها محرک نویسنده در انتخاب

آن بوده است.

تعریف مالیات غیر مستقیم - تعاریفیکه تا کنون از مالیات غیر مستقیم نموده اند فوق -

العاده زیاد است منتها هیچیک از آنها جامع و مانع نیستند. جان استوارت میل میگوید

" مالیات غیر مستقیم وجوهی است که توسط اشخاص ثالث بخزانة پرداخت میگردد تا بعداً

با افزایش بهای جنس یا طرق دیگر از مالیات دهنده حقیقی وصول گردد" (۲)

۲ - دکتر سید مرتضی حسینی - اصول علم مالیة وقوانين مالی ایران - (تهران - چاپ
زندگین - ۱۳۳۴) - صفحه ۴۰.

بعضی از نویسندگان جنبه توافقی یا استمراری مالیات را مورد توجه قرار داده و آنرا چنین تعریف نموده اند: " مالیات غیر مستقیم وجوهی است که از عملیات توافقی، متناوب و غیر ثابت که موذی انجام میدهد گرفته میشود " (۳) *

اما تعریفی که صحیحتر بنظر میرسد گویانکه آنها مالی از اشکال نیست چنین است " مالیات غیر مستقیم مالیاتی است که پرداخت کننده آن معلوم نبوده و تحقق آن بستگی بیک قسمت از فعالیتها یا اقتصادی و عملیات افراد داشته و قابلیت انتقال آن بسیار زیاد است " (۴) *

این تعاریف بشرحیکه قبلا نیز ذکر گردیده هیچکدام جامع و مانع نیستند و در حقیقت دانشمندان نتوانسته اند حد مشخصی برای مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم تعیین نمایند تا آنجا که عده ای از علما طبقه بندی مزبور را فاقد هرگونه فایده علمی میدانند ولی این طبقه بندی از نظر عدالت اجتماعی و معرفی روش سیاست مالی و اقتصادی دولت حائز کمال اهمیت است *

۳ - دکتر سید مرتضی حسینی - اصول علم مالیه و قوانین مالی ایران - (تهران: چاپ رنگین - ۱۳۳۴) * صفحه ۴۱ *

۴ - دکتر عباس صدقی - امور مالی - (تهران: تکثیر در موسسه علوم اداری و بازرگانی دانشکده حقوق - اردیبهشت ۱۳۳۹) * صفحه ۳۸ *

اهمیت مالیاتهای غیرمستقیم و منابع آن در حال حاضر - اگر در نظر بگیریم که در ایران تنها

در سالهای اخیر موهبتها و تسهیلات پس از وضع کلیه مخارج با درآمد خود یک هفتم بودجه کل کشور را تأمین

نموده است اهمیت این مالیاتها بخوبی روشن میگردد. درآمد گمرکات در سالهای اخیر بشرح

زیر دلیل دیگری براهیت مالیاتهای غیرمستقیم است: (x)

سال ۱۳۴۰	۱۱ ۶۵۰	میلیون ریال
" ۱۳۴۱	۸ ۰۸۸	" "
" ۱۳۴۲	۱۰ ۱۳۲	" "
" ۱۳۴۳	۱۱ ۶۰۰	" "
" ۱۳۴۴	۱۳ ۰۹۷	" "

در سال ۱۳۴۳ مالیاتهای غیرمستقیم ۲۰٪ و درآمد انحصارات ۴۷٪ بودجه کل کشور را تأمین نموده

است و حال آنکه مالیات مستقیم در همین سال فقط ۸٪ آنرا تشکیل داده است.

مالیاتهای غیرمستقیم در سال ۱۳۴۴ مبلغ ۲۰۲۰۶ میلیون ریال نسبت بسال ۳۳ افزایش

یافته است و این مبلغ از منابع زیر باین ترتیب گردید:

از نفت و بنزین	۱۱۵	میلیون ریال
سهم دولت از اضافه بهای نفت کوره	۸۰۰	" "
عوارض رسومات	۱۱۶	" "
سایر منابع	۱ ۱۷۵	" "

درآمد مالیاتهای غیرمستقیم در بودجه ۴۴ - ۳۰٪ درآمد کل کشور پیش بینی شده و اگر در نظر بگیریم

که بسیاری از اقلام این مالیات تحت عنوان اعمال تصدی نامبرده شده اند (مثل مالیات تمبک

سفته بارنامه و غیره) آنوقت بهترین میبیریم که درآمد حقیقی آنها در حقیقت از ۵۰٪

(x) - کلیه ارقام و اطلاعات این قسمت از آرشیا و اطلاعات قسمت بودجه نقل گردیده است

هم متجا و زخواست بود . (۵)

تصور می رود ذکر ارقام فوق بتوانند دلیل واضحی بر اهمیت این مالیاتها باشد که ما را از ذکر سایر دلایل بی نیازی میسازد. ما بمناسبت با زهم در این باره بحث خواهیم کرد

فوائد بررسی مالیاتهای غیر مستقیم - بررسی تاریخ سیاسی، اجتماعی و اقتصادی همه

ممالک مستلزم مطالعه دقیق در وضع مالیاتی آن مملکت است . بررسیهای علمی امروزی در رشتههای مختلف بدون توجه بدرا مدعمومی ویا لنتیجه بما لیه عمومی امکان پذیر نخواهد بود ویا لخره در عصر حاضر که ممالک جهان از نظرا اقتصادی بممالک پیشرفته وممالک توسعه نیافته

تقسیم شده اند مطالعه مالیاتها بخصوص مالیاتهای غیر مستقیم اثرات شگرفی ببار میآورد .

بقول یکی از دانشمندان " هیچ حادثه ای در دنیا بوجود نمیآید مگر اینکه انگیزه ای اقتصادی داشته باشد " (۶) بنا بر این ممالک دستها ول برای حفظ واداره صنایع خود وممالک دسته دوم برای طرح وتنظیم برنامه هماهنگی عملیات واجرای برنامهها وتبیه درآمد مجبور بمطالعه وتجزیه وتحلیل مالیاتها هستند تا بموفقیتی که درانتظار آندندان عمل آیند .

۵ - آرشیوروزنامه اطلاعات - لویس بوچه سالهای ۳۷ تا ۱۳۴۴ .

۶ - پرویز شهریاری - مزدک ومزدکیان - (تهران : بنگاه چاپ وانتشارات رحیمی - ۱۳۳۴) صفحه ۱۰ .

دیوان کشور آمریکا در سال ۱۸۹۹ یعنی در زمانیکه طرح و تنظیم برنامه‌های اقتصادی بزرگ همچون برنامه‌های اتمی، موزی معمول نبوده ویا نتیجه ما لیه اهمیت امروز را نداشته در خصوص فواید این بررسی بدین شرح اظهار نظر مینماید :

تمام دستگاه ملی در حکومت بر پایه قدرت و وصول مالیاتها قرار گرفته و ضرورت آن برای حیات و رفاه يك ملت با نداشتن تنفس هوا برای انسان میباشد. قدرت وصول مالیات فقط يك قدرت نابود کننده نیست بلکه در عین حال قدرت زنده نگاهداشتن میباشد. (۷)

امروزه که اختلافات عقیدتی در جهان بمنتهای شدت خود رسیده و دامنه آن بسا زمانهای - بین المللی گشاده شده و هر روز نقابهای درگوشه‌ای از جهان بوقوع می‌پیوندد برسیاستمداران جهان است که علل و موجبات آنها را کشف کنند و برفع آنها بکوشند و اینکارا مکان نداشتن با مطالعه در خصوصیات زندگی و سیستم مالی آنها .

دولت‌ها را آنها که برای نابودی جهان تدارک جنگ دیگری را می‌بینند یا آنها که بخاطر حفظ صلح و بهبود زندگی انسانها تلاش میکنند همه پیشرفت‌های خود را مرهون داشتن يك رژیم صحیح مالیاتی میداند و فقط کسانی زودتر و بهتر موفق میگرددند که بتوانند از سنگینی این بار بکاهند .

۷ - دکتراندرسن و امیر حسین نخعی - مالیات - (تهران : تکثیر در موسسه علوم اداری دانشکده حقوق - ۱۳۳۹) - صفحه ۳ از فصل پنجم .

فصل دوم

تاریخچه و منابع مالیاتی غیرمستقیم

سیرتاریخی مالیاتی غیرمستقیم

منابع مالیاتی غیرمستقیم

تاثیر مالیاتی غیرمستقیم در زندگی افراد

محاسن مالیاتی غیرمستقیم

معایب مالیاتی غیرمستقیم